N. 297. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag 15 December.

Frankrijk.

PARIJS, den 12den December.

De op handen opening van de zittingen der beide kamers doet op nieuw denken aan de keus voor het presidentschap. Van de zijde der ministers heeft men ingezien en zulks niet onduidelijk doen blijken, dat men kwalijk op eene afdoende wijze zich tegen de verkiezing van den heer *Dupin* als president zou kunnen verzetten. Aan de noodzakelijkheid ten deze zich onderwerpende, laten de ministeriele bladen echter niet na hunne gevoeligheid daarover te toonen, door telken male, wanneer de gelegenheid zich aanbiedt, de staatkundige gevoelens van den heer *Dupin* en zijne openbare handelingen aan te vallen. De hoop van het ministerie is nu, zoo dan de keus van den president niet naar deszelfs verlangen is, dat ten minste voor de overige leden van het bureau dezelfde leden als in het vorig jaar mogen gekozen worden; doch door de wijziging die de kamer bij de nieuwe verkiezingen heeft gekregen, zijn ook de benoemingen van vice-presidenten en secretarissen nog zeer onzeker.

Het *Journal des Débats* poogt heden in een betoog het onderscheid weg te redeneren, dat er tusschen het regter- en linker centrum bestaat. Men was, zegt dit blad, zoo ver gegaan, van deze fractien tot in het ministerie te zoeken, en den heer *Molé* als den vertegenwoordiger van het linker-, den heer *Montalivet* als dien van het regter centrum voor te dragen. Mogt dit zoo zijn, dan had men zich te verheugen, daar beide ministers eenstemmig dachten en denzelfden weg volgden, en zoo dan de hoofdpersonen het eens waren, zouden ook de partijen wel volgen. Dit laatste echter, de eenstemmigheid namelijk tusschen de beide zijden van het centrum, wat er dan ook van de eendragt der heeren *Molé* en *Montalivet* moge zijn, wordt zeer betwijfeld.

— De commissie belast met het onderzoek van de bestaande commanditaire handelmaatschappijen bij aandeelen, heeft haren arbeid bijna ten einde gebragt. Dezelve zou een voorloopig ontwerp van wet hebben opgemaakt, waarbij de wetgeving op de maatschappijen *de commandite* geheel zouden veranderd worden.

— De baron *Holland*, inspecteur-generaal der maritime genie, is te Parijs in zijn 68ste jaar overleden.

— Eene commissie van commissarissen van policie is belast geworden om de vele documenten, die men in de bureaux van *Vidocq* gevonden heeft, en die hij door zijne voormalige betrekking aan de policie zich heeft weten te verschaffen, te onderzoeken. Behalve deze zaak en de ontdekking van de leden eener talrijke bende gaauwdieven, welker bestaan in de hoofdstad dezer dagen gebleken is, heeft de policie het bijzonder druk met de opsporing der drukpers en der daders, door wie onlangs het meervermelde republikeinsch libel verspreid werd.

Dezen morgen sprak men van mandaten tot in bewaringneming van verscheidene leden van geheime genootschappen. Een ander gerucht heeft zich daarna verspreid; men zou weder een helsch werktuig ontdekt hebben; een persoon uit Londen gekomen en wiens naam overeenkwam met dien van een der voortvlugtige April-veroordeelden, was gearresteerd geworden. Men ziet omtrent al deze geruchten nadere inlichtingen te gemoet.

— Door zekeren heer *Damour*, taalonderwijzer te Parijs, werd voor eenigen tijd te Noijon een gesticht voor een pensionaat van jonge juffrouwen voor zijne echtgenoote, die voor het beroep van kostschoolhouderes geheel ongeschikt was, aangekocht. Het gelukte hem verder, met behulp van zijn vrouws kleederen, een examen voor haar te ondergaan, en een brevet van bekwaamheid van den eersten rang te bekomen. *Damour* schreef vervolgens, altijd onder den naam zijner vrouw, nog een' brief, om de ontvangst van het brevet te bespoedigen. De list werd eindelijk ontdekt en de dader voor het hof van de assises der Oise gebragt; door de jurij werd hij echter, op grond zoo gezegd wordt zijner vroegere onberispelijke gedragingen, vrijgesproken.

— Den 20 of 25 dezer zal de korvet *Adour* naar Bourbon stevenen, aan boord hebbende den gouverneur der kolonie *de Hell*.

— De generaal *Brossard* is den 6den te Perpignan gekomen en naar de citadel gebragt.

— Uit Spanje heeft men heden geene berigten ontvangen. — Volgens een' medegedeelden staat, zou de gezamenlijke magt der constitutionelen in het Noorden van Spanje, onder de bevelen van *Espartero* staande, op 1 December ll., ruim 60,000 man bedragen, en wel: in Navarre 12,200, en met de garnizoenen 29,800, in Guipuscoa, onder het bevel van *O'Donnel*, 5,660; in Alava, onder *Buerens*, 9,000; in Biscaije, 9,100; voorts in Biscaije eene reserve-afdeeling sterk 6,000 man en 500 paarden. De nationale garden zijn onder deze opgave niet begrepen.

— Ter beurze hield de rente zich heden wel staande. Men meent meest, dat de aanstaande openings-aanspraak als middel gebruikt wordt om de renten op te drijven, zegt men, na de uitspraak, den dag der opening zelven misschien, eene reactie zal plaats hebben. — De Haïtische fondsen zijn in de laatste dagen eenigzins gerezen; de jongste proclamatie van den president *Boyer* heeft geen' ongunstigen indruk gemaakt. De spoorweg-aandeelen zijn over 't geheel dezer dagen weinig gezocht. — De notering was heden (12 *December*) 5 pCt. 107,60; 3 pCt. 79,30; Nap. renten 98,10; Sp. Ardoin 20¾; Passive 4⅝; Rom. L. 100⅝.

Duitschland.

FRANKFORT den 10den December.

Naar men verzekert zal de regering dezer stad spoedig, men zegt reeds met 1 Januarij aanstaande, overgaan tot de invoering der conscriptie-wet. Tot heden bestond ons garnizoen slechts uit aangeworvene meest vreemde soldaten, onder welke aanhoudende desertie plaats heeft. Men stelt het buiten twijfel, dat de invoering der conscriptie, ook uit een staatkundig oogpunt, voor onze stad zeer nuttig is.

— Uit Minden wordt van den 30sten November geschreven: „De aartsbisschop van Keulen heeft sedert zijne aankomst alhier zijne woning nog niet verlaten en schijnt hier nog stiller te willen leven, dan te Keulen het geval was, alwaar hij noch de bezoeken van den opper-president, noch die van den kommanderenden generaal aangenomen heeft. Degenen die zich hier bij hem lieten aanmelden ontvingen meermalen ten antwoord, „dat hij op dit oogenblik bezig was aan den Paus te schrijven." De aartsbisschop besteedt, na in zijne huiskapel de mis gelezen te hebben, den geheelen voormiddag en ook een groot gedeelte van den avond, met gebed. Het gerucht houdt zich staande, dat hij eerlang tot kardinaal benoemd zal worden, hetwelk te waarschijnlijker is, daar op dit oogenblik geen Duitscher die waardigheid bekleedt. Ieder onpartijdige erkent, dat de Pruissische regering niet anders kon, dan de bekende maatregelen te nemen, daar men aan den Rhijn eene strekking van het Katholicismus ontwaarde, die blijkbaar Belgisch was. Intusschen is het te bejammeren, dat het zoo ver heeft moeten komen, en van de zijde van den Heiligen stoel zoude het eene zeer goede staatkunde zijn den vrede te herstellen, door de bevordering van den vrijheer *Droste van Vischering* tot kardinaal en de verheffing van een verdraagzamen en verlichten Pruissischen bisschop tot aartsbisschop van Keulen."

— De Staten van Wurtemburg zijn, tegen den 16den Januarij, tot het houden eener buitengewone zitting bijeengeroepen.

— Uit Rome wordt gemeld, dat de secretaris van staat voor de buitenlandsche kerkelijke zaken, monsignor *Capaccini*, op zijn verzoek, door den Paus uit die betrekking ontslagen, en tevens, als bewijs der tevredenheid van Z. H., met het kanonikaat der patriarchaalkerk begiftigd is. De verzwakte gezondheid van dien Prelaat wordt als oorzaak opgegeven, dat hij zich tot de waarneming van genoemden post niet langer in staat gevoelde. Sommigen meenden dat hij, bij zijne onlangs gedane reis in Duitschland, in last gehad zou hebben de verschillen te vereffenen, welke toen reeds in het aartsbisdom Keulen gerezen waren. Hij is door den onder-secretaris bij zijn departement, monsignor *Brunelli*, in bovengemelde betrekking vervangen geworden.

— Te Weenen waren den 5den December de 5 pCt. Met. genoteerd tegen 78⅝ à ⅞.

Nederlanden.

BREDA den 14den December.

In het eergisteren uitgebragte verslag der centrale afdeeling over de begrootingswetten wordt in het algemeen te kennen gegeven, dat de antwoorden, van de regering ontvangen, voor kennisgeving zijn aangenomen, hetwelk echter niet insluit dat zij volledig en voldoende zouden zijn bevonden; dat het tegendeel door meer dan eene afdeeling is verklaard, en door eene afdeeling het leedwezen is betuigd, dat de regering niet heeft kunnen goedvinden aan eene of andere van de gemaakte bedenkingen en geuite wenschen toe te geven en daardoor het gemeen overleg te bevorderen. Onder anderen is verklaard, dat men overtuigd was geworden van de overeenstemming [illegible]

de ontvangsten, doordien niet alle uitgaven op de begrooting zijn gebragt, en de begrooting zelve geheel op fictive berekening berust; dat, daar de grondwet het brengen op de begrooting van alle uitgaven voorschrijft, men alsoo blijft aandringen op het brengen van alle Rijks ontvangsten en uitgaven, ook die van bijzondere administratien, op de begrooting; dat ook in uitgave had behooren te worden gebragt de volle renten der 5 pCt. werkelijke schuld, en daartegen in ontvang de ƒ 5,600,000 renten van de schuld ten laste der overzeesche bezittingen; dat wanneer door de Staten Generaal aangedrongen wordt op eenige noodige verbetering (bij voorbeeld de munt, het militair wetboek) de regering zich telkens vergenoegt met beloften voor eene onbepaalde toekomst, hetwelk men met leedwezen had gezien, en dat men moet aandringen: a, op het hoe eer zoo beter bepalen en van regeringswege bekend maken van het tijdstip der invoering van de nieuwe organisatie der regterlijke magt; b, op het afdoen van vele aanhangige zaken en ontwerpen, bij het aanvankelijk onderzoek opgenoemd, waaronder de militaire proces-orde eene voorname plaats bekleedt; c, op de eindelijke vervaardiging van den grooten weg in de provincie Drenthe in 1838; d, op de opheffing van een der drie maritime departementen, en e, in het algemeen op het invoeren van alle mogelijke bezuinigingen, door de afdeelingen aangeduid.

Van regeringswege is onder anderen op de derde der opgemelde bedenkingen geantwoord, dat de in de vorige zitting aangenomen en nu weder voorgestelde vorm, om de som van ƒ 5,600,000 wegens renten ten laste van de overzeesche bezittingen, van de renten der 5 pCt. werkelijke schuld af te trekken, de voorkeur verdient, niet slechts omdat het openbaar vertrouwen op dien vorm het zegel heeft gedrukt, en het derhalve het veiligst is daarvan niet af te wijken, maar ook omdat, sedert de begrooting-wet voor 1837, het kapitaal, waarvan bovengemelde som de renten vertegenwoordigt, als Indische schuld, door plegtige verbandsacten gevestigd is, en het derhalve nuttig is dit onderscheid in het oog te doen vallen, terwijl de rentebetaling verzekerd is door hare opneming in de wet op de begrooting der staats-uitgaven, artikel 2.

Betrekkelijk de wet op de middelen is door de regering, op de daartegen nog gemaakte bedenkingen, geantwoord, dat ten aanzien van de vernieuwde aanmerking, in sommige afdeelingen gemaakt, tegen het afschaffen van opcenten op eenige middelen, in verband met het weglaten van de dotatie voor het Amortisatie-Syndicaat, de hooge regering vermeent, dat, wanneer het verligten van de lasten der natie mogelijk is, zij gehouden is de afschaffing van opcenten voor het jaar, waarin zich die mogelijkheid opdoet, voor te stellen, en derhalve thans op dat voorstel niet kan terugkomen; dat voorts de begrooting der uitgaven en de raming van inkomsten sluiten, de laatste op geene overdreven wijze is opgemaakt, en het gegrond vooruitzigt bestaat, dat de in de begrooting begrepen lasten door de baten zullen kunnen worden gedekt, terwijl de algemeene vergadering van het Amortisatie-Syndicaat in het niet genieten der dotatie over 1838 heeft gestemd.

— Bij de jongste benoemingen der polderbesturen in Gelderland, zijn benoemd tot dijkgraven van Overbetuwe, *J. Rau*; van Nederbetuwe *C. C. van Lith de Jeude*; van den Tielerwaard *E. W. van Dam van Isselt*; van het rijk van Nijmegen *J. D.* graaf *van Rechteren*; van Maas en Waal *A. Schouten*; van den Boemelerwaard *J. Thooft*; van Lijmers *F. de Neree*; van de Veluwe *W. H.* baron *Schimmelpenninck van der Oye*; van het cirkel van de Over *W. T. Kopp*; van Marsch, Lede en Oudeweerd *J. M. Bronkhuizen*; van Hattem *A. van Barneveld*; van den Brummelschen bandijk *D. van Walree*; van Arnhemmer en Velperbroek *H. Lenting*; van de Drempetsche, Oldenhaafsche, Hooglurensche en Oldenburgsche dijken *G. Kets*; van de Baarbroeksche en Angelosche dijken Jhr. *R. W. J. van Pabst van Bingerden*; van Wageningen en Bennekom *W. Merkes*; van Herwen, Aerdt en Pannerden Jhr. *C. E. J. T. van Nispen van Pannerden*; van den Boemelerwaard, beneden den Meedijk *W. van Dam van Brakell*.

— Gisteren is te 's Hage aangekomen de graaf *de Reeden*, aide-de-camp van den Keizer van Rusland.

— Op den huize Schouwenburg bij Elburg, is den 5den dezer overleden in den ouderdom van ruim 57 jaren de H. Wel Geb. heer *Frederik Adolf* baron *van Spaen van Schouwenburg*, kamerheer van Z. M. den Koning en lid van de ridderschap en der staten van Gelderland.

— Naar men meldt zou de luitenant-kolonel *de Stuers* tot kolonel zijn bevorderd, en zou er binnen kort een uitvoerig verhaal van deszelfs lotgevallen op de Lucipara-eil uitgegeven worden.

— Gisteren is van Batavia binnengekomen het schooner brikschip *Sylph*, gevoerd door kapitein *P. D. Nap*, hetwelk den 8 junij van Hellevoetsluis naar Falmouth vertrok, van waar het den 14den junij naar Batavia zeilde.

— Den 6den dezer is te Hamburg het honderdjarig bestaan der Vrijmetselaarsloge aldaar gevierd geworden, welke tevens de oudste duitsche loge, in den thans gebruikelijken zin des woords, is. Uit tachtig loges in onderscheiden plaatsen van Duitschland waren afgevaardigden tot viering van dit feest derwaarts gekomen.

De kamer van belgische vertegenwoordigers is sedert eenige dagen aan het beraadslagen van de begrooting der binnenlandsche zaken. In de beide jongste zittingen is, tot groot genoegen der Brusselsche bladen, en in weerwil der hevige oppositie van den heer *Dumortier* door de meerderheid eindelijk een bepaald besluit omtrent de nationale bibliotheek genomen, en wel, dat de door het bewind aangekochte verzameling van wijlen den heer *van Hulthem* met de bibliotheek der hertogen van Bourgondie zal vereenigd worden, en de vereenigde verzameling den naam zal dragen van: Nationale Bibliotheek en der handschriften gezegd van Bourgondie.

Een ander voorstel van den minister van binnenlandsche zaken afkomstig, werd insgelijks door de kamer goedgekeurd, dat namelijk eene commissie zich onledig zou houden met het opmaken van een rapport aan de kamer, over de onderscheidene kunstverzamelingen en bibliotheken, waarop de staat regten mogt kunnen hebben.

De aandacht te Brussel is thans gevestigd op de zaak van het Grünenwalder bosch, bij Luxemburg. Een der brusselsche bladen haalt te dezer gelegenheid aan, hetgeen in 1834, toen de troepen der bondvergadering zich voor de eerste maal aan de zaak lieten gelegen liggen en de heer *Hanno* opgeligt werd, voorgevallen is; tevens halen zij aan al de hevige woorden door de tegenwoordige ministers *Ernst* en *d'Huart*, toenmaals nog afgevaardigden, geuit, die echter tot niets leidden, dewijl het belgisch bestuur kort daarna de exploitatie van het gezegde bosch deed staken.

— De *Lijne* is gisteren met twee witgelaten kolommen van zijn blad verschenen. Door hetzelve zijn eene reeks van artikelen onder den naam van *Turpitudes* geplaatst, allerlei handelingen van het bestuur behelzende, welke artikelen naderhand afzonderlijk zijn uitgegeven. Ll. maandag en dingsdag nu had de procureur des konings met zijne agenten zich naar het bureau van het blad begeven, alle papieren onderzocht en alle personen verhoord, om den schrijver dier artikelen te weten te komen. Hunne pogingen schijnen vruchteloos te zijn geweest.

— Gisteren heeft er te Brussel een tweegevecht plaats gehad tusschen den redacteur van de *Belge*, *Bartheis*, en *Michaels*, redacteur der *Euménides*. De eerste is daarbij gewond geworden.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (13 December) waren genoteerd: Belg. 101 ½; O. Metall. 105; Sp. Ardoin 19⅞ 20; Nap. r. 91¾; Sicil. 90½; Rom. L. 101⅝; Certif. te Antw. 98¼; Bras. 79½. — Wisselk. op Amst. en Rott. ⅛ pCt. pr. kont.

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN WOENSDAG 13 DECEMBER.

TARWE. — Prijshoudend doch met weinig handel, 182 pd. nieuwe Pommer ƒ 256.
ROGGE. — Prijshoudend; 121, 123, 124, pd. n. Overijss. ƒ 146, 150, 152; 125 pd. dito ƒ 154.
GARST. — Als voren: 102 pd. n. Stil. winter ƒ 108; 102 pd. dito zomer ƒ 108 aan den Molen; 104 pd. n. Oostvr. winter ƒ 114.
HAVER. — Stil: 85, 86 pd. n. fijne ƒ 75, 76.
BOEKWEIT. — Zonder handel. Tegen Vrijdag zijn in publieke veiling aangeslagen: 17 lasten roode en 15 lasten witte Nieuwe.

ZAADMARKT.

In Zaden is niets omgegaan.
RAAPOLIE. — In een doen, dadelijk iets meer aangeboden: Per 6/w ƒ 33¼; Vliegend ƒ 33 à 32¾; Mei 1838 ƒ 30¾.
LIJNOLIE. — Per 6/w ƒ 29; Vliegend ƒ 28¼ à 28.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (13 *December*) waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 53$\frac{5}{16}$; Id. 5 pCt. 101⅝; Kansbill. 22¾; Amort. Syndik. 4½ pCt. 93$\frac{15}{16}$ ¾; Handelmaatschappij 171⅞, 172; O.-Indie 5 pCt. 100 Ardoins van 85 à 19$\frac{5}{8}$ 20$\frac{1}{16}$; coup. Nov. 1837, 13½; Uitgest. 6$\frac{3}{16}$; Difered 7¾; Metall. 106⅝; Columb. 17¾.

AANBESTEDING.

Burgemeester en Wethouders der Stad *Breda*, zullen op Donderdag, den 21. December 1837, des middags ten *twaalf* ure, ten Stadhuize aldaar, aan den minstdoenden, volgens in te leveren gezegelde Biljetten van Inschrijving, in het openbaar

AANBESTEDEN:

Het ONDERHOUD van Stads Gebouwen, Kazernen, Bruggen, H. venmuren, Watertrappen, Waterleidingen, Straten, Markten, Pleinen en verdere aangelegenheden, gedurende den Jare 1838, volgens Tarief, onder presentatie van perCentsgewijze korting;

ALSMEDE:

Het VERNIEUWEN van den PAARDEN-STAL, buiten de Waterpoort, en het leveren van alle daartoe benoodigde Materialen.

De Bestekken en Konditien van Aanbesteding, alsmede de Teekening van gemelde Stal, liggen dagelijks, uitgenomen op Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, ter lezing op Stads-Secretarij, en nadere onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. J. D. Goverts.

BREDA, den 11. December 1837.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Te Breda, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.